

ON FARM

PILOT MODEL OČUVANJA I UPRAVLJANJA
DOMAĆIM BILJNIM GENETSKIM IZVORIMA NA
OBITELJSKIM GOSPODARSTVIMA

ŠTO JE ON-FARM OČUVANJE I ODRŽIVO UPRAVLJANJE

On farm predstavlja poseban oblik očuvanja biljnih genetskih izvora na razini poljoprivrednog gospodarstva (in situ očuvanja). Ono u znatnoj mjeri nadopunjuje i pomaže mjere očuvanja u bankama gena (ex situ očuvanje). Primke u ex situ kolekcijama čuvaju se u obliku u kakvom su sakupljene te nemaju mogućnost daljnjeg prilagođavanja promjenama okolišnih uvjeta, dok se u on farm uvjetima takve prilagodbe kontinuirano događaju. Stoga on farm upravljanje ima važnu ulogu u očuvanju i povećanju genetske raznolikosti.

Ovaj pilot model se provodi u suradnji Nacionalne banke biljnih gena i poljoprivrednih gospodarstava, a cilj mu je očuvati blago naših domaćih autohtonih / tradicionalnih sorata, divljih srodnika, lokalnih populacija na poljima i u vrtovima, gdje su i nastajale.

Uključivanjem u on-farm očuvanje preuzimate brigu o sortama koje ste preuzeli. Važno je da ih uzgajate i da povratno javite kako su uspijevale na vašem gospodarstvu.

U kolekciji Nacionalne banke biljnih gena već se niz godina čuvaju tradicijske sorte prikupljene diljem naše zemlje. Banka gena nije centralizirana i okuplja 11 institucija i četiri udruge koje zajednički brinu o njima. Većina sjemena i sadnica tradicionalnih sorata u kolekcijama porijeklom dobivena je od poljoprivrednika koji su ih sačuvali od propadanja.

KAKO SE MOŽETE UKLJUČITI ?

U prilogu ove brošure je popis dostupnih sorata, a informacije možete dobiti i na web stranici Hrvatskog saveza udruga ekoloških proizvođača: www.hsep.hr i web stranici Hrvatske baze podataka o biljnim genetskim izvorima www.cpgrd.hr Kontaktirajte nacionalnu on farm koordinatoricu mailom ili telefonom:

Sunčana Pešak,
Hrvatski savez udruga ekoloških proizvođača
Lojenov prilaz 8, 10020 Zagreb
onfarm.info@gmail.hr
mob: 0958082688

Koordinatorici trebate dostaviti podatke:

- ime i prezime
- adresu
- email
- broj telefona gdje vas možemo kontaktirati
- oib
- MIPBG
- adresu gdje ćete sjeme uzgajati (ako je različita od adrese za kontakt)

Prema dogovoru biti će vam dostavljen najprije ugovor koji trebate potpisati i vratiti (može i online), a kad je to obavljeno, vaša pošiljka kreće na put prema vama.

KOJA SU PRAVA I OBAVEZE SUDIONIKA

- U prvoj fazi pilot modela mogu sudjelovati obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG) i samoopskrbna obiteljska poljoprivredna gospodarstva (SOPG) registrirana u Hrvatskoj.
- Na razmnožavanje možete dobiti najviše 10 različitih uzoraka i najviše jedan od svake dostupne sorte
- Dužni ste ostaviti podatke koji će biti korišteni isključivo u svrhu potpisivanje ugovora i komunikacije s on-farm koordinatorom
- Sjeme možete koristiti za vlastite potrebe, urod koristiti u kućanstvu/ na gospodarstvu ili prodati viškove uroda

- Sjeme ne smijete prodavati, a ako želite pokrenuti proizvodnju sjemena tradicionalnih sorata kontaktirajte on-farm koordinatora za dodatne informacije
- Sjeme dobivate besplatno ali sve ostale troškove poput slanja poštom, snosite sami
- Ako želite prenijeti ili razmijeniti materijal s drugima, o tome obavezno trebate obavijestiti on-farm koordinatora
- Na kraju sezone trebate dostaviti povratnu informaciju. Ukoliko niste dostavili povratnu informaciju za sjeme koje ste preuzeli u prošloj godini ili se niste držali osnovnih odredbi ugovora, ne možete više sudjelovati u programu. Ponekad se dogodi i da nešto ne uspije ali ako primijetimo da iz godine u godinu tražite isto, biti ćete isključeni kako bi osigurali pristup onima koji više brinu.

NA ŠTO TREBA PAZITI KOD UZGOJA

- Biljke koje se mogu križati potrebno je udaljiti ili na drugi način izolirati kako bi zadržali izvorni oblik sorte/populacije
- Čuvajte sjeme za iduću sezonu.
- Odaberite samo najbolje biljke koje odgovaraju opisu sorte. Biljke koje su slučajno procvale jer su bile lošije pa ih niste pobrali, ne ostavljaju se za sjeme. Sjeme uzimajte samo od potpuno zdravih biljaka kada je dovoljno zrelo.
- Očišćeno i suho sjeme čuvajte na suhom i hladnom mjestu, dobro zatvoreno i zaštićeno od glodavaca. Povremeno pregledajte kolekciju da se ne zavuku žišci, moljci, plijesan i sl.

Izdavač:

Hrvatski savez udruga ekoloških proizvođača

Tekst: Sunčana Pešak

Grafička obrada: Grid Media

Tisak:

Zagreb, 2023.

Publikacija je tiskana uz potporu Ministarstva
poljoprivrede Republike Hrvatske.

Sadržaj publikacije je stručno mišljenje i isključivo
odgovornost autora i ni pod kojim uvjetima ne izražava
nužno stav Ministarstva poljoprivrede. Svrha ove
publikacije je pružanje utemeljenih informacija te ne
podrazumijeva zakonodavni propis.

Više informacija na
www.hsep.hr

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE